

Ocena zasobów pomocy społecznej

za rok 2021

Autorzy:
Zespół Pracowników Powiatowego
Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie

SPIS TREŚCI

STRONA

1	Wprowadzenie	3
2	Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	4
3	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	12
3.1	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia POWIAT - ZADANIA PCPR ORAZ MOPR	20
4	Inne rodzaje pomocy i świadczeń	30
5	Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	30
6	Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	40
6.1	Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej	42
6.2	Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej	42
7	Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego	42
8	Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	45
9	Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	46
10	Wnioski końcowe	46

1. Wprowadzenie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, powołane uchwałą Nr IV/20/99 Rady Powiatu w Olsztynie z dnia 28 stycznia 1999r., jest samodzielną jednostką organizacyjną Powiatu Olsztyńskiego wykonującą zadania własne i zlecone Powiatu z zakresu pomocy społecznej. Do zadań jednostki z tego zakresu, zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.) należy obowiązek przygotowania oceny zasobów pomocy społecznej Powiatu w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej oraz przedłożenie w/w oceny do 30 kwietnia Radzie Powiatu.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadania pomocy społecznej realizowane są w szczególności poprzez: przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń, pracę socjalną, prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizację zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych oraz rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

W tabelach zasobów pomocy społecznej Powiatu Olsztyńskiego zawarte zostały w szczególności dane liczbowe dotyczące: sytuacji demograficznej i społecznej korzystających z pomocy i wsparcia, zasobów instytucjonalnych pomocy i wsparcia, aktywności projektowo – konkursowej PCPR, środków finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej, kadry Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, w latach 2020 – 2021 oraz prognozy na rok 2022.

Zebrane informacje są podstawą do planowania budżetu na rok następny, a możliwość porównania danych, zawartych w przedstawionym dokumencie, pozwala na ocenę wzrostu lub spadku występujących zjawisk i problemów społecznych a także umożliwi określenie skali zapotrzebowania na usługi i świadczenia z zakresu pomocy społecznej.

Za pośrednictwem Statystycznej Aplikacji Centralnej, powyższa ocena przekazana zostanie do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie, a po dokonaniu zbiorczego zestawienia z całego województwa do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, powołane uchwałą Nr IV/20/99 Rady Powiatu w Olsztynie z dnia 28 stycznia 1999r., jest samodzielną jednostką organizacyjną Powiatu Olsztyńskiego wykonującą zadania własne i zlecone Powiatu z zakresu pomocy społecznej.

Do zadań jednostki z tego zakresu, zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.) należy obowiązek przygotowania oceny zasobów pomocy społecznej Powiatu w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej oraz przedłożenie w/w oceny do 30 kwietnia Radzie Powiatu.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadania pomocy społecznej realizowane są w szczególności poprzez: przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń, pracę socjalną, prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizację zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych oraz rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

W tabelach zasobów pomocy społecznej Powiatu Olsztyńskiego zawarte zostały w szczególności dane liczbowe dotyczące: sytuacji demograficznej i społecznej korzystających z pomocy i wsparcia, zasobów instytucjonalnych pomocy i wsparcia, aktywności projektowo – konkursowej PCPR, środków finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej, kadry Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, w latach 2020 – 2021 oraz prognozy na rok 2022.

Zebrane informacje są podstawą do planowania budżetu na rok następny, a możliwość porównania danych, zawartych w przedstawionym dokumencie, pozwala na ocenę wzrostu

lub spadku występujących zjawisk i problemów społecznych a także umożliwi określenie skali zapotrzebowania na usługi i świadczenia z zakresu pomocy społecznej.

Za pośrednictwem Statystycznej Aplikacji Centralnej, powyższa ocena przekazana zostanie do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie, a po dokonaniu zbiorczego zestawienia z całego województwa do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

^N

a podstawie publikowanych danych w Banku Danych Lokalnych GUS według stanu na 31 grudnia 2020 r. liczba ludności powiatu olsztyńskiego wyniosła 127544 osób, z czego 64696 stanowiły kobiety, a 62848 mężczyźni.

Ludność w roku 2021 w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (osoba) wynosi 59,9, w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 64,7.

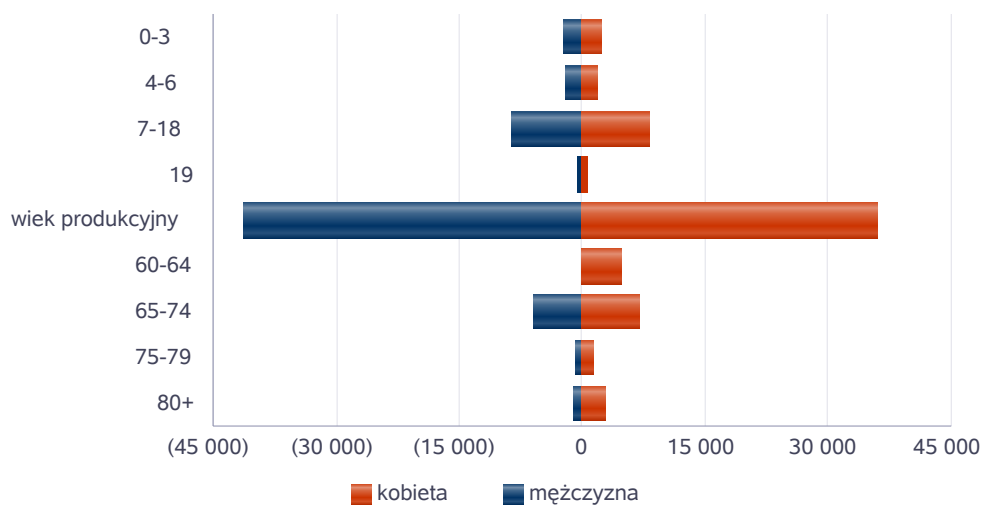
W grudniu 2021 roku stopa bezrobocia dla powiatu olsztyńskiego (procentowy udział bezrobotnych w ludności czynnej zawodowo) wynosiła 7,6 %. Według stanu na 31 grudnia 2021 r. stopa bezrobocia zmniejszyła się o 2,8 punktu procentowego w porównaniu do grudnia 2020 r. Dla województwa warmińsko-mazurskiego na koniec roku 2021 wynosiła 8,6 %, dla kraju 5,4 %. Według danych Urzędu Pracy Powiatu Olsztyńskiego na koniec grudnia 2021 r. w ewidencji osób bezrobotnych pozostawało 3100 osób. Liczba ta była niższa o 1140 osób w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego (spadek o 26,9 %). W roku 2021 na terenie powiatu olsztyńskiego największą liczbę osób bezrobotnych odnotowano w lutym, gdzie zarejestrowanych było 4 528 osób. W roku 2021 w UPPO zarejestrowano ogółem 4906 osób bezrobotnych, a wyrejestrowano z ewidencji 6049 osób. Zauważa się spadek osób zarejestrowanych (spadek o 683 osoby w porównaniu do roku 2020) i wzrost wyrejestrowanych z ewidencji (wzrost o 1273 osoby).

Powiat Olsztyński nie prowadzi hospicjum oraz ośrodków dla cudzoziemców ubiegających się o status uchodźcy.

Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące demografii (liczbę ludności w podziale na płeć i grupy wiekowe), rynku pracy (liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale, liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej) oraz w formie tabelarycznej informacje o infrastrukturze społecznej zawierające dane własne jednostki dotyczące liczby hospicjów oraz liczby ośrodków dla cudzoziemców na terenie powiatu olsztyńskiego.

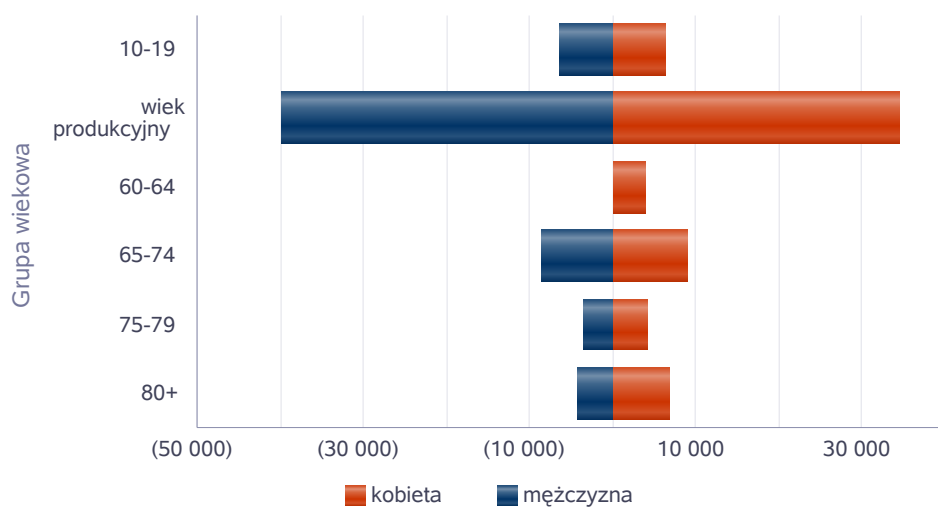
Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci		
Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
0-3	2 305	2 363
4-6	2 060	1 903
7-18	8 547	8 159
19	670	613
wiek produkcyjny	41 287	35 955
60-64		4 719
65-74	5 941	6 853
75-79	906	1 391
80+	1 132	2 740

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

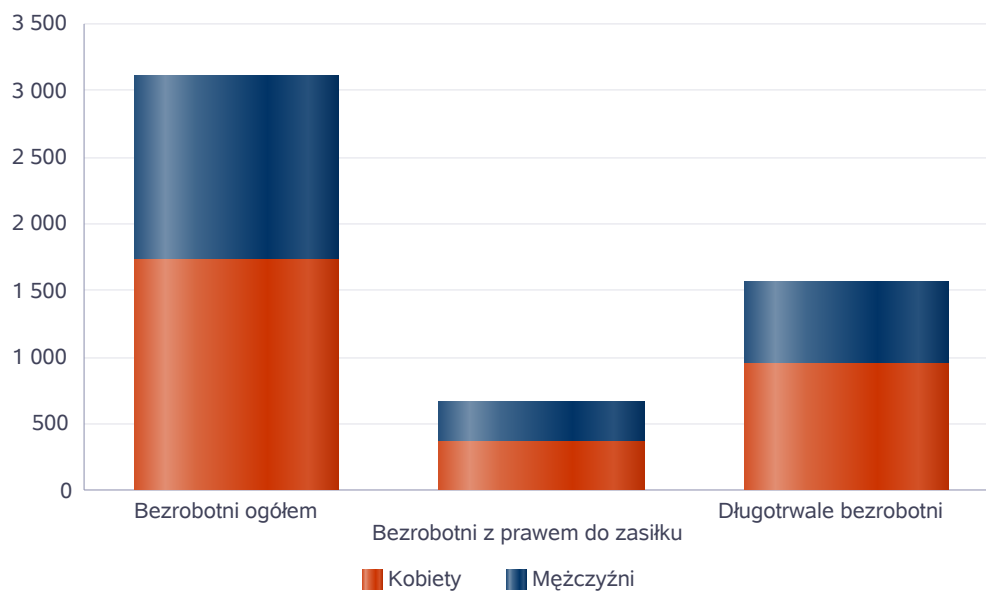
Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci	
	mężczyzna	kobieta
10-19	6 467	6 306
wiek produkcyjny	39 877	34 538
60-64		3 983
65-74	8 525	8 885
75-79	3 670	4 087
80+	4 309	6 897

Prognozowana liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

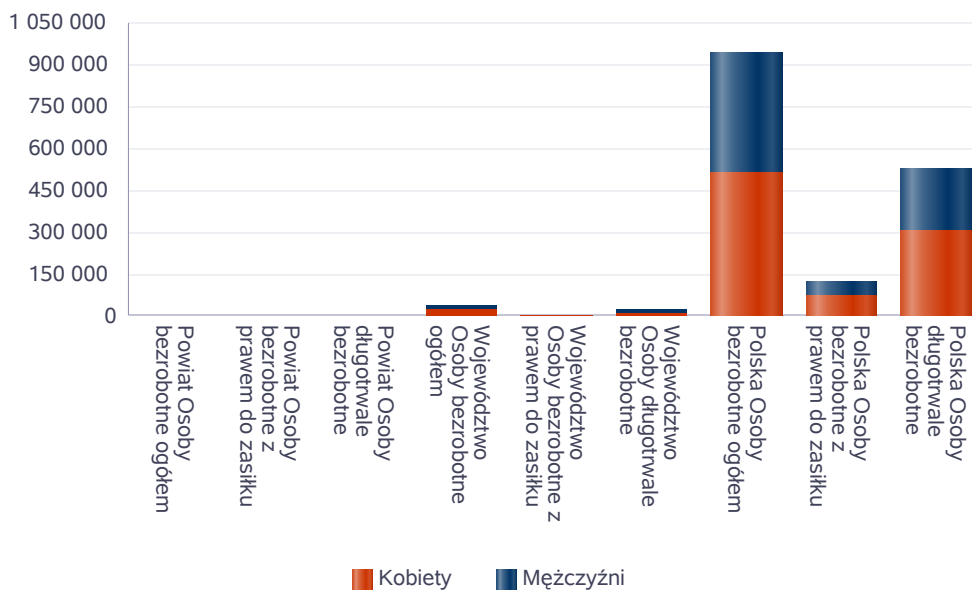
Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	3 100	1 380	1 720
Bezrobotni z prawem do zasiłku	660	291	369
Długotrwale bezrobotni	1 568	617	951

Wykres prezentuje liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale oraz liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, ogółem i w podziale na płeć.

Status	Powiat		Województwo		Polska	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Osoby bezrobotne ogółem	1 720	1 380	24 019	18 548	510 303	432 720
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	369	291	4 352	3 336	73 674	53 002
Osoby długotrwale bezrobotne	951	617	13 975	8 769	301 660	226 997

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem

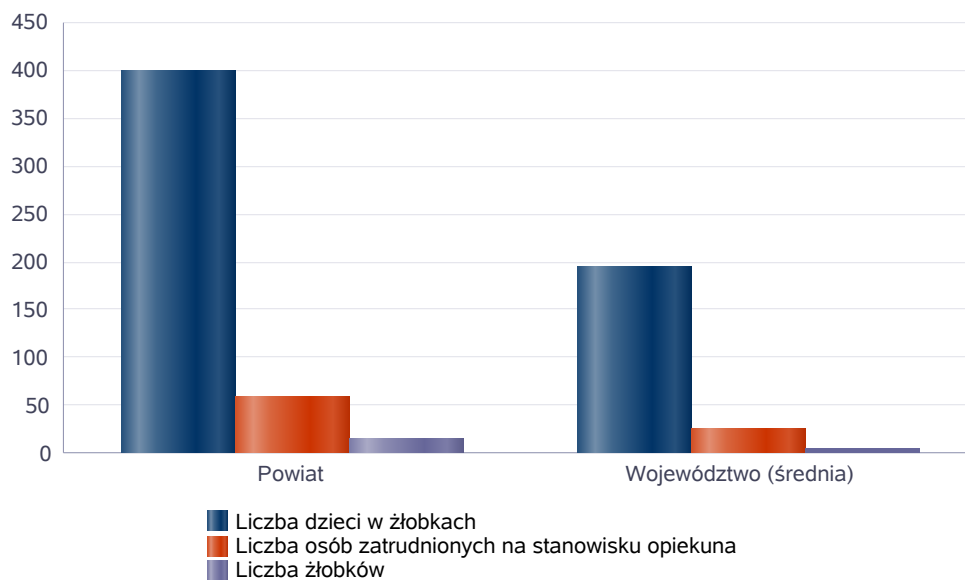
Rok	Wskaźnik
2015	
2016	0%
2017	0%
2018	0%
2019	0%
2020	

Liczba placówek i miejsc dla dzieci

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbowa
Powiat	Liczba dzieci w żłobkach	399,00
Powiat	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	58,00
Powiat	Liczba żłobków	15,00
Województwo (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	194,00
Województwo (średnia)	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	25,43
Województwo (średnia)	Liczba żłobków	4,71

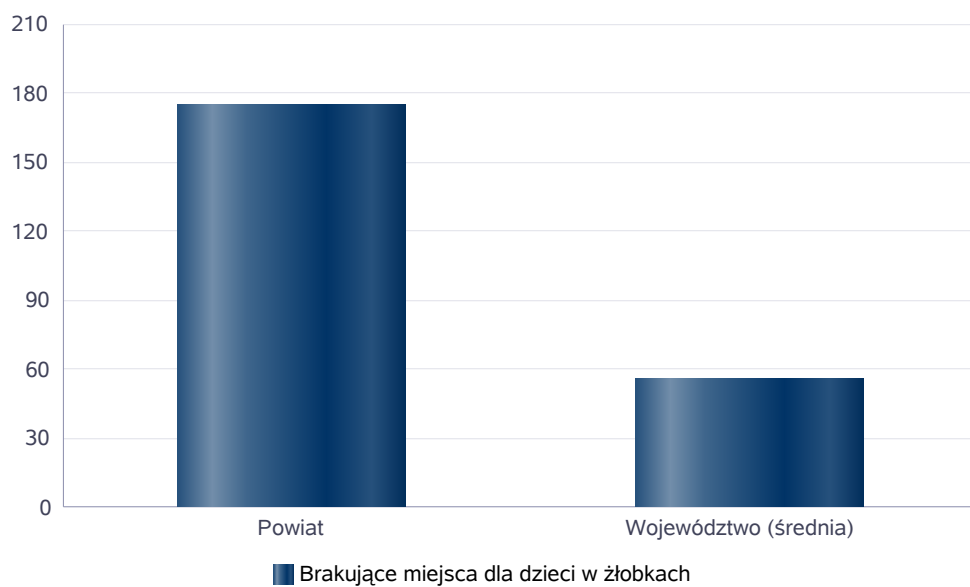
Infrastruktura opieki nad dziećmi

Liczba placówek i miejsc dla dzieci

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbową
Powiat	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	175
Województwo (średnia)	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	56

Infrastruktura opieki nad dziećmi

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA
(stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022*
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	X	X	X
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	X	X	X
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	X	X	X
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	X	X	X
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	X	X	X
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	X	X	X
Liczba hospicjów	7	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	0	0	0

* Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku. W przypadku braku możliwości oszacowania wielkości liczbowych dla prognozy należy wpisać liczby odpowiadające danym z kolumny "Rok oceny 2021". Niniejsza instrukcja dotyczy wypełniania wszystkich tabel OZPS.

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

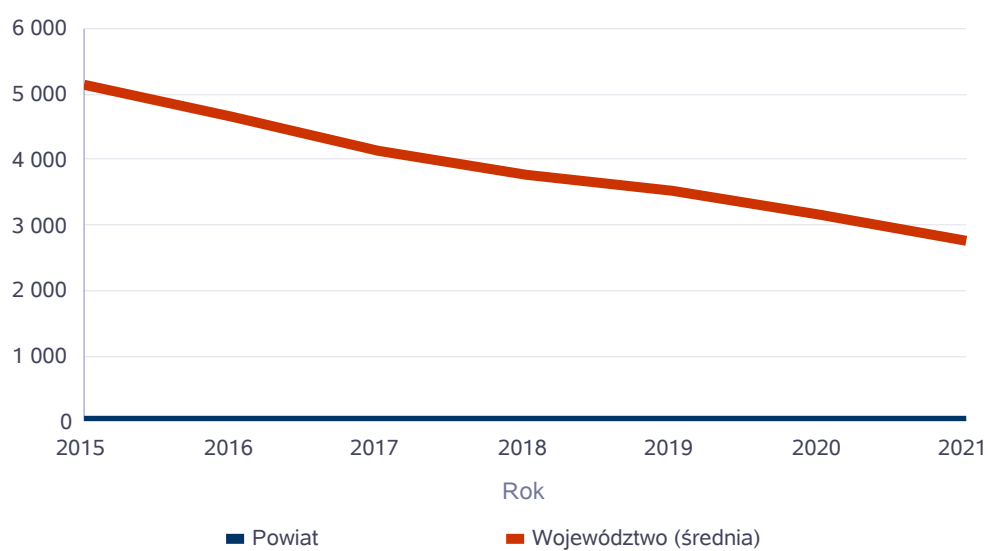
W roku objętym oceną 4287 osób uzyskało pomoc i wsparcie w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie tj. osoby umieszczone w domach pomocy społecznej, osoby niepełnosprawne korzystające ze świadczeń (ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Program Aktywny Samorząd), opiekunowie zastępczy oraz dzieci przebywające w pieczy zastępczej a także usamodzielniani wychowankowie (ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o pomocy społecznej), osoby korzystające ze wsparcia Punktu Interwencji Kryzysowej a także Punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy. oraz osoby korzystające z programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla sprawców przemocy. Analizując dane statystyczne za lata 2020 – 2021, które wykazują tendencję zwyżkową, na rok 2022 przyjęto wartości uwzględniające 10% wzrost liczby osób korzystających z wsparcia. Wywiady z usamodzielnianymi wychowankami w celu ustalenia zasadności udzielania pomocy, sprawdzenia sytuacji materialno - bytowej przeprowadzane były na potrzeby tutejszego Centrum oraz na zlecenie innych powiatów.

W 2021 roku przeprowadzono wywiady z 3 osobami. W roku 2022 planowane jest przeprowadzenie wywiadów z 5 osobami. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące demografii (liczbę ludności w podziale na płeć i grupy wiekowe), rynku pracy (liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale, liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej) oraz w formie tabelarycznej informacje o infrastrukturze społecznej zawierające dane własne jednostki dotyczące liczby hospicjów oraz liczby ośrodków dla cudzoziemców na terenie powiatu olsztyńskiego.

Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji

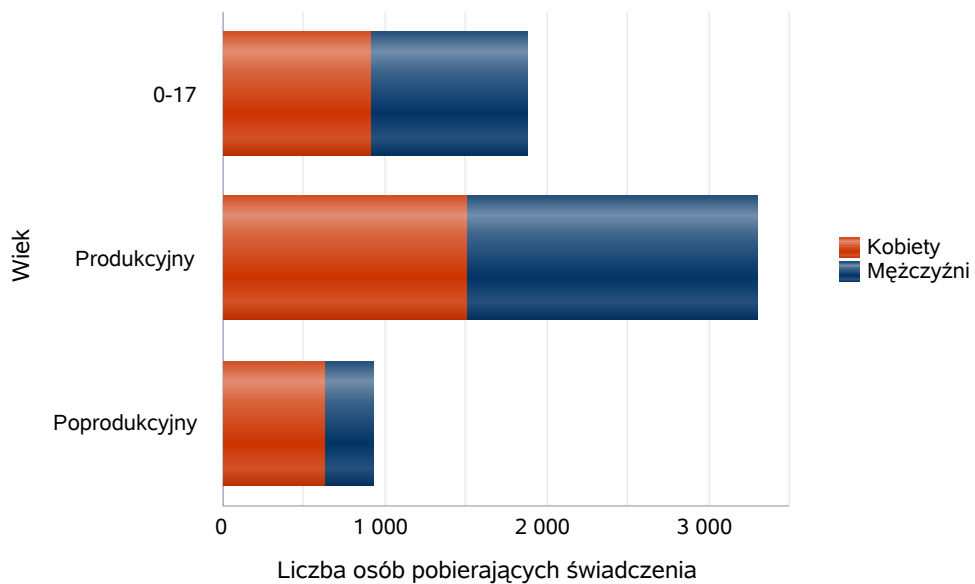
	Liczba świadczeniobiorców						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Powiat	0	9	6	5	2	0	2
Województwo (średnia)	5 129	4 661	4 142	3 778	3 517	3 167	2 763

Liczba świadczeniobiorców

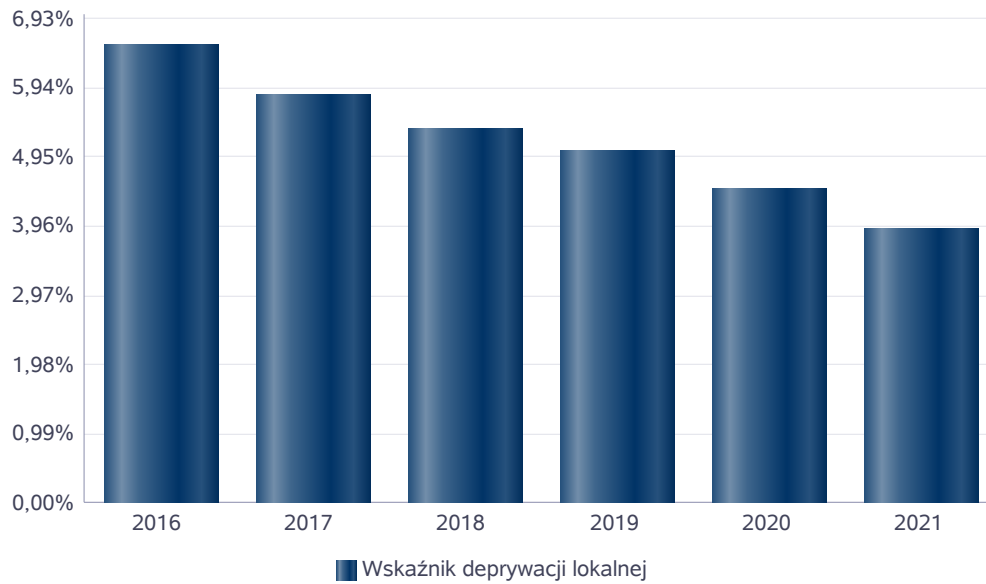
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń

Grupa	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
0-17	1 881	913	968
Produkcyjny	3 306	1 503	1 803
Poprodukcyjny	924	630	294

Wskaźnik deprivacji lokalnej

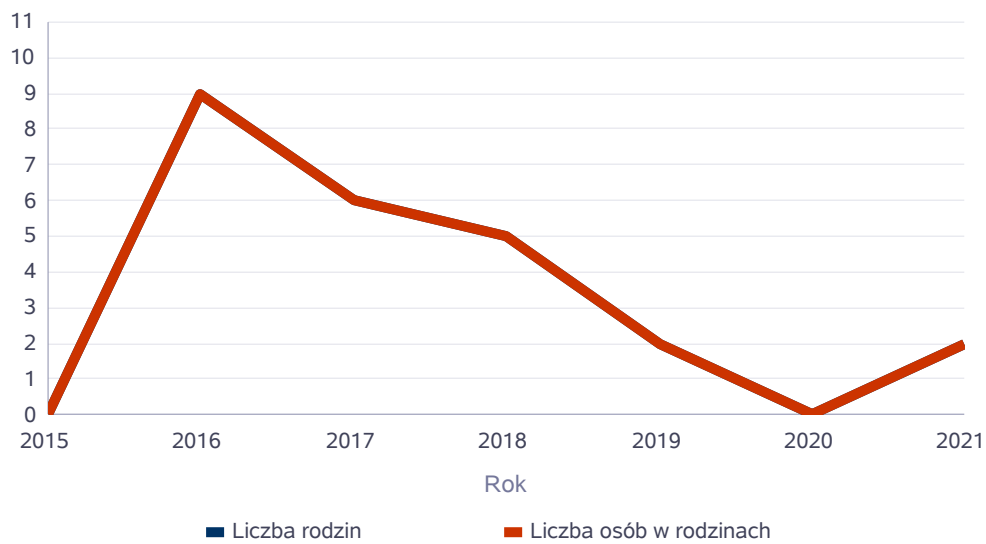
Rok	Wskaźnik deprivacji lokalnej
2016	6,56%
2017	5,84%
2018	5,34%
2019	5,03%
2020	4,48%
2021	3,92%

Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2015	0	0
2016	9	9
2017	6	6
2018	5	5
2019	2	2
2020	0	0
2021	2	2

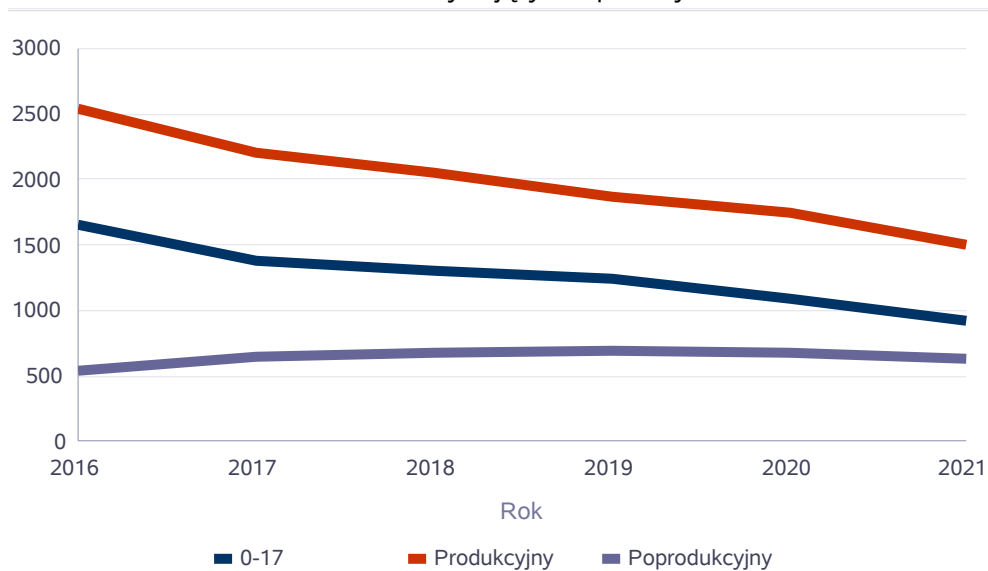
Korzystający z pomocy społecznej

Liczba kobiet korzystających z pomocy społecznej

		Liczba kobiet korzystających z pomocy					
Poziom	Wiek	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Powiat olsztyński	0-17	1652	1383	1302	1240	1092	913
	Produkcyjny	2534	2204	2050	1874	1748	1503
	Poprodukcyjny	538	648	675	691	672	630
Województwo (średnia)	0-17	173	147	136	125	113	93
	Produkcyjny	289	245	219	196	192	164
	Poprodukcyjny	62	68	71	71	66	58

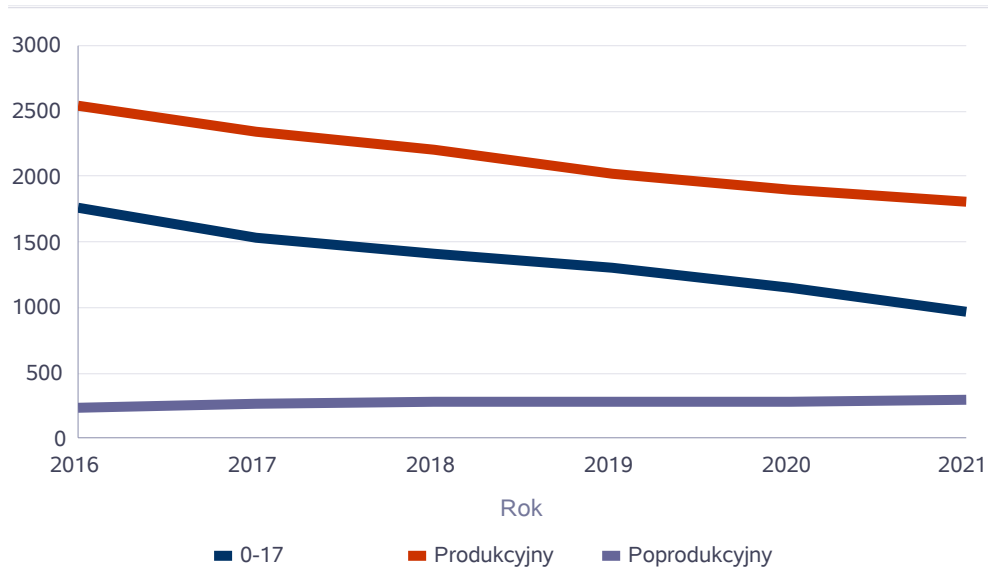
Liczba kobiet korzystających z pomocy

Liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej

		Liczba mężczyzn korzystających z pomocy					
Poziom	Wiek	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Powiat olsztyński	0-17	1766	1532	1408	1296	1153	968
	Produkcyjny	2545	2343	2206	2021	1901	1803
	Poprodukcyjny	234	267	283	281	286	294
Województwo (średnia)	0-17	184	156	144	130	119	99
	Produkcyjny	282	257	230	211	210	192
	Poprodukcyjny	20	22	22	23	22	22

Liczba mężczyzn korzystających z pomocy

**DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA
w całym okresie sprawozdawczym**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	3 311	4 287	4 715
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	0	0	0
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	0	0	0
Wiek 0-17	4	0	0	0
Wiek produkcyjny *	5	0	0	0
Wiek poprodukcyjny **	6	0	0	0
Liczba rodzin	7	0	0	0
Liczba osób w rodzinach	8	0	0	0
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	0	0	0
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	0	0	0
Wiek 0-17	11	0	0	0
Wiek 18-59	12	0	0	0
Wiek 60 lat i więcej	13	0	0	0
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	3	3	5
Liczba rodzin	15	3	3	5
Liczba osób w rodzinach	16	3	3	5
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	0	0	0
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	0	0	0

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

3.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia POWIAT - ZADANIA PCPR ORAZ MOPR

W związku ze sporadycznymi przypadkami zamieszkania na terenie powiatu olsztyńskiego cudzoziemców posiadających status uchodźcy bądź objętych ochroną uzupełniającą w roku 2021 nie założono realizacji indywidualnych planów integracji cudzoziemców.

W 2021 r. oddziaływania na zachowanie osób stosujących przemoc z terenu powiatu olsztyńskiego prowadzone były w formie: programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy. Program jest współfinansowany przez Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki. W 9 grupach uczestniczyło 79 osób, w tym 12 kobiet. Zajęcia prowadzono w gminach: Olsztynek, Jeziorany, Barczewo, Dobre Miasto, Purda i Biskupiec. W roku 2021 po raz czwarty był prowadzony program psychologiczno-terapeutyczny dla sprawców przemocy – w Olsztynku, udział wzięło i ukończyło 12 osób (w tym 1 kobieta). Ogółem z w/w programów skorzystało 91 osób (w tym 19 kobiet).

Głównymi założeniami i celami programu było: powstrzymanie przemocy w środowisku rodzinnym, zatrzymanie, redukcja i oduczanie zachowań agresywnych u uczestników, zaproponowanie nowych strategii radzenia sobie z emocjonalnymi trudnościami, kształtowanie postawy partnerstwa i szacunku wobec kobiet oraz odpowiedzialności za popełniane czyny.

Z uwagi na wprowadzony w kraju stan epidemiczny związany z COVID 19, spotkania odbywały się za pomocą komunikatorów społecznościowych, porady udzielane były telefonicznie.

W 2021 r. specjaliści: radca prawny oraz psycholog, udzielili wsparcia 32 osobom z 32 rodzin. Radca prawny udzielił 13 porad, z zakresu problemu przemocy w rodzinie; psycholog udzieliła 94 porad, z zakresu problemu przemocy w rodzinie, uzależnienia od alkoholu, komputera i hazardu, konfliktów małżeńskich i z dziećmi, oraz trudności wychowawczych.

W roku 2021 tutejsze Centrum udzieliło pomocy usamodzielnianym wychowankom opuszczającym instytucje, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej poprzez przyznanie pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej na łączną kwotę 10.454 zł. W roku 2022 planowane jest objęcie wsparciem 3 osób opuszczających MOW, MOS, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich itp. Przewidujemy udzielenie pomocy na kontynuowanie nauki 1 osobie, oraz przyznanie pomocy na zagospodarowanie 3 osobom, ponadto planuje się udzielenie pomocy na usamodzielnienie 1 osobie, która po opuszczeniu placówki nie będzie kontynuowała nauki. Planowana kwota świadczeń na powyższy cel w 2022 r. wynosi 28.657 zł.

Powiat Olsztyński od 2000 r. kontynuuje działania w zakresie budowy kompleksowego systemu opieki nad rodziną i dzieckiem, zmierzające do zastąpienia form instytucjonalnej opieki nad dzieckiem formami rodzinnymi, bądź rodzinno - podobnymi oraz budowania sieci działań profilaktycznych. W dalszym ciągu wdrażał proces deinstytucjonalizacji tj. przejścia od stałej opieki w instytucjach typu zakładowego do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności, jako rodziny zastępcze i małe rodzinno-podobne placówki. Od 2019r. rozpoczęto ostatni etap deinstytucjonalizacji Domów dla Dzieci typu rodzinnego (DdD Biskupiec, DdD Olsztynek) oraz typu zakładowego (DdD Gryżliny) w tym m.in. odejście od hierarchicznej struktury zatrudnienia oraz utrzymania części administracyjnej i obsługi w niezbędnym do tego celu zakresie a także zmniejszenie liczby miejsc w DdD w Gryżlinach z 30 do 14. Obecnie wszystkie cztery Domy dla Dzieci są 14-to osobowe, spełniające w/w kryteria placówek rodzinno-podobnych bez hierarchicznej struktury zatrudnienia, z administracją i obsługą w niezbędnym zakresie, w bezpośrednim kontakcie dzieci wyłącznie z wychowawcami i specjalistami. Od 01.01.2020r. stworzono docelowo jednolity system przenikania się pieczy zastępczej instytucjonalnej rodzinno-podobnej z pieczą zastępczą rodzinną, z jednoczesnym całkowitym odejściem od opieki instytucjonalnej zakładowej. W wyniku połączenia Domów dla Dzieci, uległy likwidacji jako odrębne jednostki budżetowe i włączone zostały w strukturę organizacyjną PCPR, a osobą kierującą jest Dyrektor PCPR w Olsztynie. System instytucjonalnej pieczy zastępczej wymagał zrationalizowania w celu podniesienia jego efektywności w wykorzystaniu zatrudnionej kadry. Nadano nowy Regulamin Organizacyjny PCPR, określający zasady organizacji oraz strukturę i zakres działania komórek wewnętrznych, samodzielnych stanowisk pracy i zespołów.

W celu lepszego wdrażania deinstytucjonalizacji systematycznie prowadzone są działania kampanii społecznej pn.: „Rodzina zastępcza-profesja z misją” promującej rodzicielstwo

zastępcze. Celem kampanii jest nie tylko pozyskanie nowych kandydatów na opiekunów zastępczych ale również edukacja środowiska, m.in. lokalnego na temat rodzicielstwa zastępczego.

W przyszłości planowane jest przeanalizowanie możliwości organizacyjnych i finansowych zmiany miejsca pobytu wychowanków Domów dla Dzieci im. M. Lengowskiego w Gryźlinach na inne alternatywne miejsca (zakup mieszkań lub budynku, budowa nowego obiektu etc.).

Na terenie Powiatu Olsztyńskiego w 2021 r. w 201 rodzinach zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka umieszczonych było 358 wychowanków. W ciągu roku czynnie funkcjonowały 3 rodziny pomocowe.

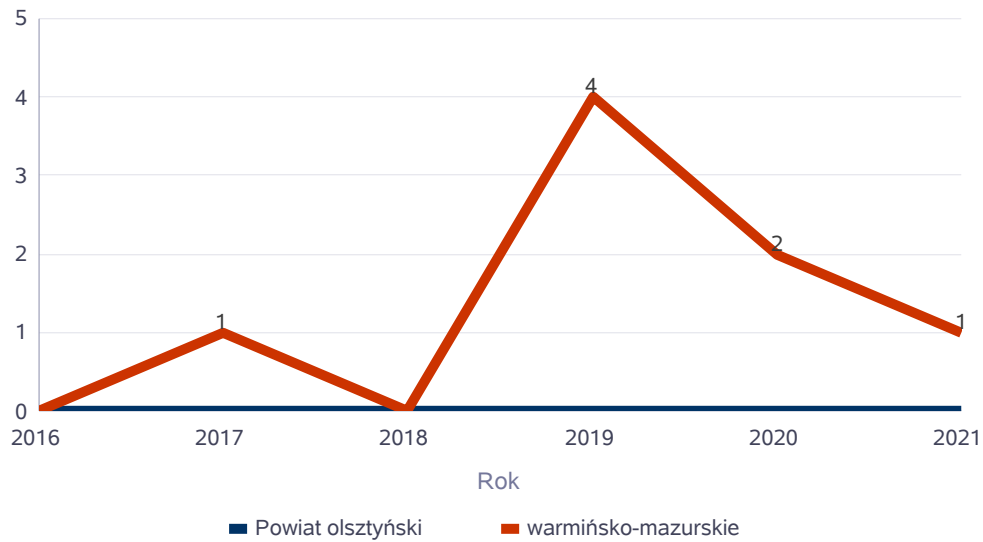
W wersji 10 w ogólnej kwocie dofinansowania uwzględniono zadania z zakresu zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON (zadania realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie oraz Urząd Pracy Powiatu Olsztyńskiego) oraz program „Aktywny Samorząd” (realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie).

Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby osób korzystających z indywidualnego programu integracji cudzoziemców, liczby rodzin i dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, kwoty świadczeń ze względu na typ rodziny, w której umieszczono dziecko w pieczy zastępczej, kwoty świadczeń dodatku zadaniowego w różnych typach pieczy zastępczej, strukturę liczby osób usamodzielnionych w rozbiciu na pełnoletnie osoby opuszczające rodziny zastępcze, pełnoletnie osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze, pełnoletnie osoby opuszczające instytucje, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, kwotę świadczeń na usamodzielnienia.

Liczba osób korzystających z indywidualnego programu integracji cudzoziemców w województwie

	Liczba osób					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Powiat olsztyński	0	0	0	0	0	0
warmińsko-mazurskie	0	1	0	4	2	1

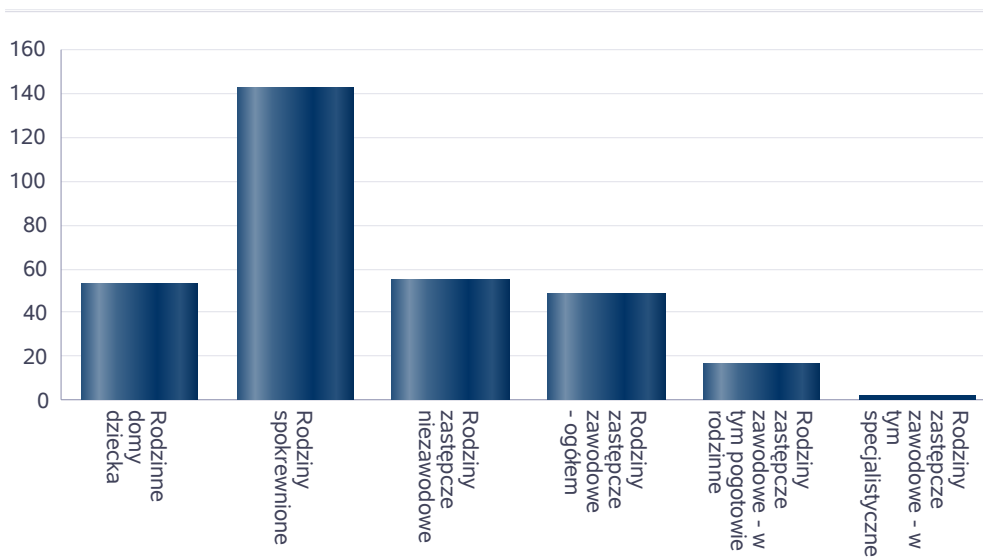
Liczba osób

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach, rodzinach spokrewnionych z dzieckiem, w rodzinach zastępczych niezawodowych, zastępczych zawodowych, w tym rodzinach zastępczych specjalistycznych, rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego

Forma pieczy:	Liczba dzieci
Rodzinne domy dziecka	53
Rodziny spokrewnione	142
Rodziny zastępcze niezawodowe	55
Rodziny zastępcze zawodowe - ogółem	48
Rodziny zastępcze zawodowe - w tym pogotowie rodzinne	17
Rodziny zastępcze zawodowe - w tym specjalistyczne	2

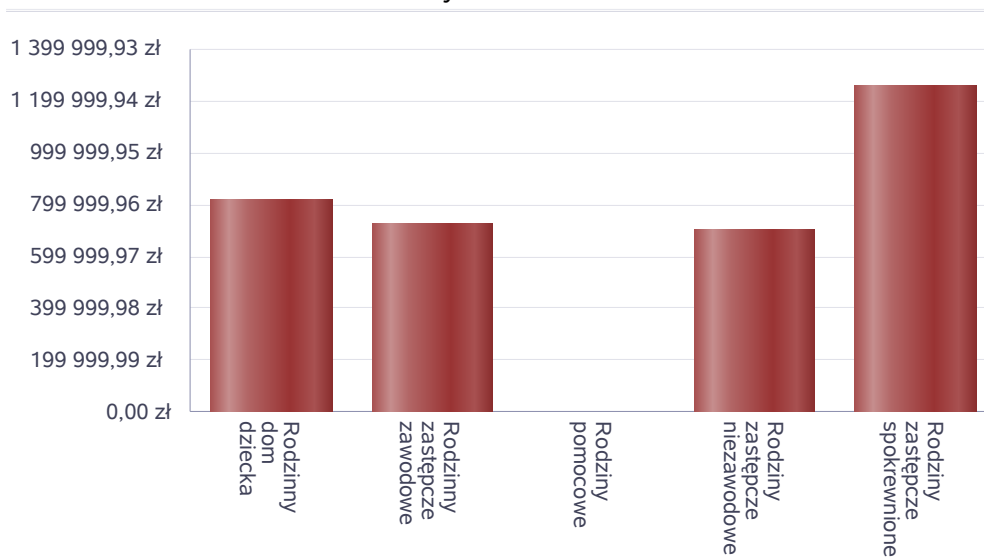
Liczba dzieci

Kwoty świadczeń ze względu na typ rodziny, w której umieszczono dziecko

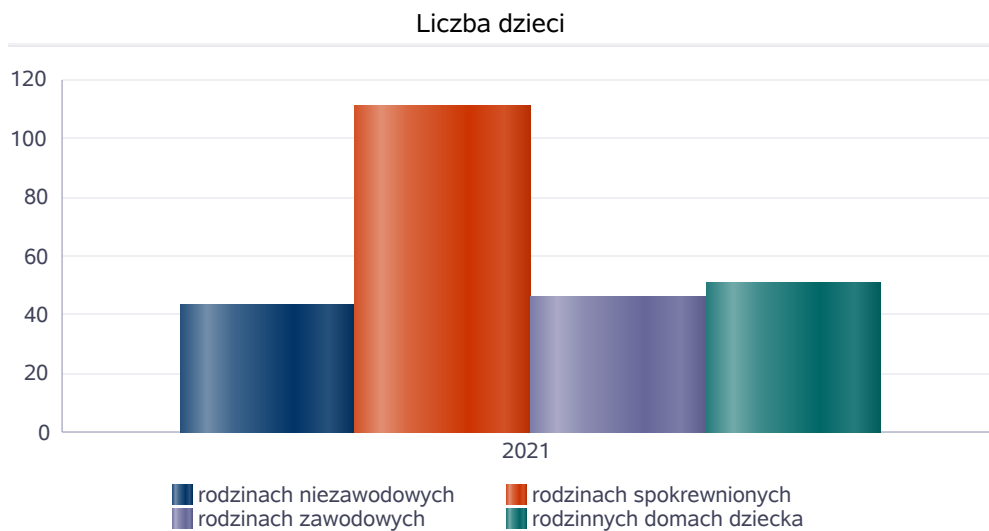
Rodzaj świadczenia	Rodzinny dom dziecka	Rodzinny zastępcze zawodowe	Rodziny pomocowe	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze spokrewnione
Wydatki na świadczenia dla rodzin zastępczych lub osób prowadzących rodzinny dom dziecka	816 551,00 zł	728 391,00 zł	0,00 zł	701 988,00 zł	1 256 432,00 zł

Kwoty świadczeń

Średniomiesięczna liczba dzieci umieszczonych w różnych typach pieczy zastępczej uprawnionych do otrzymywania dodatku wychowawczego

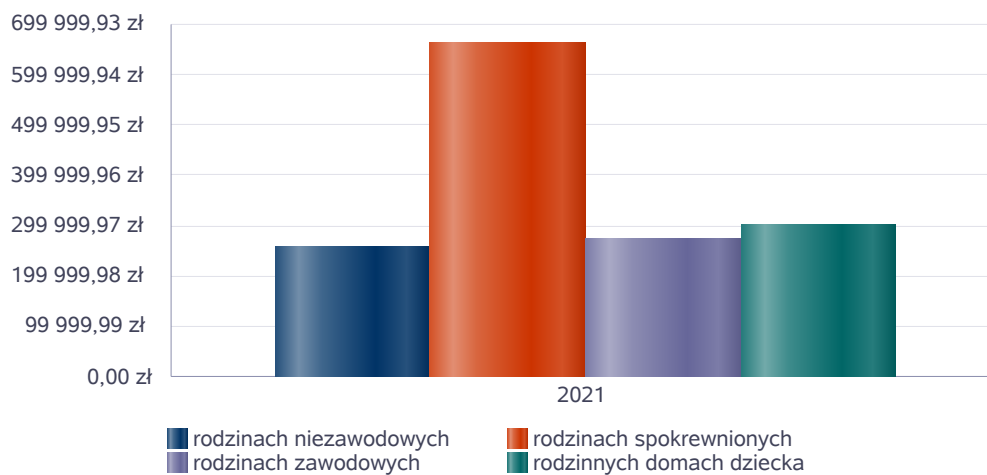
Forma pieczy w	Liczba dzieci
rodzinach niezawodowych	43
rodzinach spokrewnionych	111
rodzinach zawodowych	46
rodzinnych domach dziecka	51

Kwoty świadczeń dodatku wychowawczego w różnych typach pieczy zastępczej

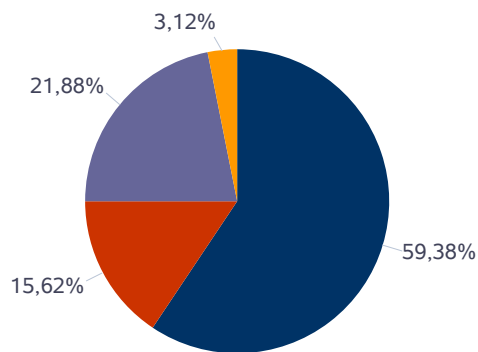
Forma pieczy w	Wydatki narastająco od początku roku
rodzinach spokrewnionych	661 049,00 zł
rodzinach niezawodowych	259 288,00 zł
rodzinach zawodowych	273 371,00 zł
rodzinnych domach dziecka	301 220,00 zł

Wydatki

Liczba osób usamodzielnionych w rozbiu na pełnoletnie osoby opuszczające rodziny zastępcze, pełnoletnie osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawczej

Grupa	Odływ z instytucjonalnej pieczy zastępczej	Odływ z rodzin zastępczych niezawodowych	Odływ z rodzin zastępczych spokrewnionych	Odływ z rodzin zastępczych zawodowych	Odływ z rodzinnych domów dziecka
Dzieci powyżej 18 roku życia	19	5	7	0	1

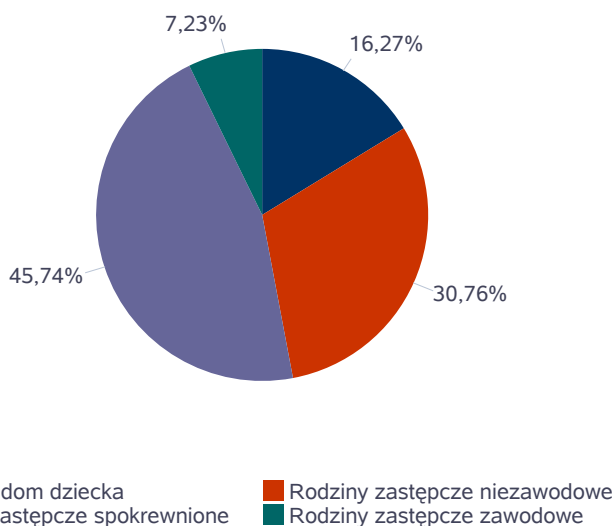

- Odływ z instytucjonalnej pieczy zastępczej
- Odływ z rodzin zastępczych niezawodowych
- Odływ z rodzin zastępczych spokrewnionych
- Odływ z rodzin zastępczych zawodowych
- Odływ z rodzinnych domów dziecka

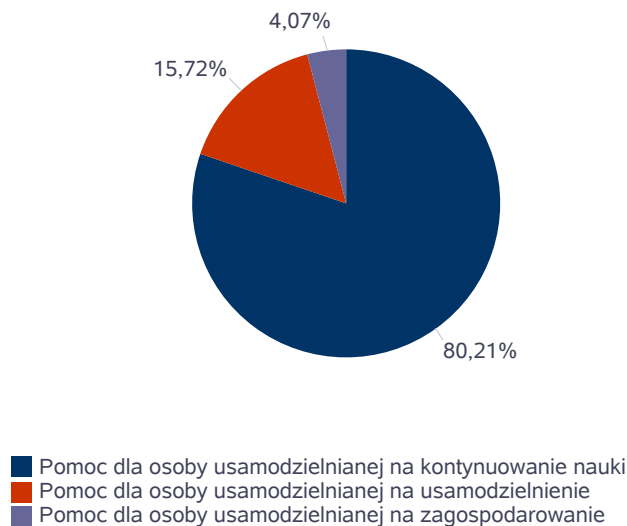
Kwota w złotych ogółem świadczeń na usamodzielnienia w rozbiciu na pełnoletnie osoby opuszczające rodziny zastępcze, pełnoletnie osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze

Rodzaj usamodzielnienia	Rodzinny dom dziecka	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze zawodowe
Pomoc dla osoby usamodzielnianej na kontynuowanie nauki	31 700,00 zł	47 064,00 zł	71 073,00 zł	14 852,00 zł
Pomoc dla osoby usamodzielnianej na usamodzielnienie	0,00 zł	14 397,00 zł	17 870,00 zł	0,00 zł
Pomoc dla osoby usamodzielnianej na zagospodarowanie	1 695,00 zł	1 695,00 zł	4 967,00 zł	0,00 zł

Procentowy udział wydatków wg rodzaju placówki

Procentowy udział wydatków wg rodzaju usamodzielnienia

**Dane o osobach korzystających z pomocy i wsparcia
POWIAT - ZADANIA PCPR ORAZ MOPR
wypełniają wyłącznie powiaty i miasta na prawach powiatu
w całym okresie sprawozdawczym**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY				
PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE				
Liczba osób korzystających z usług	1	100	79	100
USAMODZIELNIENIE				
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE INSTYTUCJE, O KTÓRYCH MOWA W ART. 88 UST.1 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	2	0	2	3
Kwota świadczeń w złotych	3	0	10 454	28 657
W TYM: (od poz. 4 do poz. 9)				
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE				
Liczba osób	4	0	0	1
Kwota świadczeń w złotych	5	0	0	5 511
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI				
Liczba osób	6	0	0	1
Kwota świadczeń w złotych	7	0	0	6 613
POMOC NA ZAGOSPODAROWANIE W FORMIE RZECZOWEJ				
Liczba osób	8	0	2	3
Kwota świadczeń w złotych	9	0	10 454	16 533
REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH				
Ogólna kwota dofinansowania (PFRON, środki własne powiatu)	10	5 970 520	6 777 090	6 934 915
POMOC NA LIKWIDACJĘ BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, TECHNICZNYCH I W KOMUNIKOWANIU SIĘ				
Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie	11	93	224	100
Wartość dofinansowania w złotych	12	558 559	969 165	600 000
TURNUSY REHABILITACYJNE				
Liczba osób, które uzyskały pomoc	13	102	145	120
Wartość dofinansowania w złotych	14	136 428	194 758	400 000
ZAOPATRZENIE W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE, ŚRODKI POMOCNICZE I SPRZĘT REHABILITACYJNY				
Liczba osób, które uzyskały pomoc	15	991	1 185	1 200
Wartość dofinansowania w złotych	16	864 427	1 019 829	993 572
PROGRAM "AKTYWNY SAMORZĄD"				
Liczba świadczeń	17	144	133	150
Wartość dofinansowania w złotych	18	567 090	657 273	860 000
Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z form wsparcia pomocy społecznej ogółem	19	101	97	120
DOFINANSOWANIE SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI				
Liczba dofinansowanych imprez	20	1	2	2
Liczba niepełnosprawnych uczestników	21	30	175	150
Wartość dofinansowania ogółem w złotych	22	1 800	10 190	11 790
DOFINANSOWANIE USŁUG TŁUMACZA JĘZYKA MIGOWEGO LUB TŁUMACZA - PRZEWODNIKA				
Wartość dofinansowania w złotych	23	0	0	0

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Powiat Olsztyński nie posiada w swojej infrastrukturze socjalnej środowiskowych domów samopomocy, dziennych domów pomocy, klubów samopomocy, ogrzewalni, noclegowni, schronisk i domów dla osób bezdomnych. W roku 2022 roku nie planuje się utworzenia tego typu placówek.

Powiat Olsztyński prowadzi 5 domów pomocy społecznej o łącznej liczbie 649 miejsc, z czego 216 – dla osób w podeszłym wieku przewlekłe somatycznie chorych, 239 – dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (w tym dla dzieci i młodzieży), oraz 194 – dla przewlekłe psychicznie chorych. W/w domy prowadzone są przez Powiat Olsztyński, żadna z placówek nie jest prowadzona przez organizację pozarządową.

W 2021 roku z pobytu w domach pomocy społecznej skorzystało 722 osób, zakłada się, że w roku 2022 liczba osób korzystających z usług domów pomocy społecznej prowadzonych przez Powiat Olsztyński, utrzyma się na tym samym poziomie.

W roku oceny w domach pomocy społecznej umieszczono po raz pierwszy 105 osób. Uwzględniając aktualną sytuację ruchu mieszkańców w domach pomocy społecznej, przewidujemy, że w roku 2022 r. zostanie przyjętych ta sama liczba nowych osób tj. 105 osób.

Mimo tego, że domy pomocy społecznej dysponują wolnymi miejscami i są gotowe przyjąć kolejne osoby, na listach osób oczekujących nadal znajdują się osoby przekładające termin umieszczenia w tych placówkach (36 osób wg. stanu na 31.12.2021 r.). Przewidujemy, że w roku 2022 liczba osób oczekujących nie ulegnie zmianie.

W roku 2021 Powiat Olsztyński nie wydał decyzji w sprawie odmowy umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Zarząd Powiatu w Olsztynie Uchwałą Nr 176/5/2022 z dnia 29 marca 2022 r. zlecił Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Biskupcu realizację zadania publicznego pn. „Utworzenie i prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Biskupcu”. Jest to zadanie publiczne pod nazwą: Prowadzenie ośrodka wsparcia: Środowiskowy Dom Samopomocy w Biskupcu dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Środowiskowy Dom Samopomocy w Biskupcu przy ul. Żółkiewskiego 17, 11-300 Biskupiec rozpoczął funkcjonowanie od dnia 1 kwietnia 2022 r.

W roku 2021 dokonywał się w dalszym ciągu proces deinstytucjonalizacji tj. przejścia od stałej opieki w instytucjach typu zakładowego do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności, jako rodziny zastępcze i małe rodzinno-podobne placówki można zobaczyć na przykładzie działań w Powiecie Olsztyńskim.

Od 2019r. rozpoczęto ostatni etap deinstytucjonalizacji Domów dla Dzieci typu rodzinnego (DdD Biskupiec, DdD Olsztynek) oraz typu zakładowego (DdD Gryźliny) w tym m.in. odejście od hierarchicznej struktury zatrudnienia oraz utrzymania części administracyjnej i obsługi w niezbędnym do tego celu zakresie a także zmniejszenie liczby miejsc w DdD w Gryźlinach z 30 do 14. Od 01.01.2021 r. Dom dla Dzieci im. Michała Lengowskiego w Gryźlinach został przekształcony w 14 osobową placówkę opiekuńczo – wychowawczą. Obecnie wszystkie cztery Domy dla Dzieci są 14-to osobowe, spełniające w/w kryteria placówek rodzinno-podobnych bez hierarchicznej struktury zatrudnienia, z administracją i obsługą w niezbędnym zakresie, w bezpośrednim kontakcie dzieci wyłącznie z wychowawcami i specjalistami.

Od 01.01.2020r. stworzono docelowo jednolity system przenikania się pieczy zastępczej instytucjonalnej rodzinno-podobnej z pieczą zastępczą rodzinną, z jednoczesnym całkowitym odejściem od opieki instytucjonalnej zakładowej. W 2020 roku dokonano połączenia placówek opiekuńczo-wychowawczych Powiatu Olsztyńskiego tj. Domu dla Dzieci „Zgoda” w Olsztynku, Domu dla Dzieci „Pod Skrzydłami” w Olsztynku, Domu dla Dzieci im. Michała Lengowskiego w Gryźlinach i Domu dla Dzieci „Keja” w Biskupcu z jednostką organizacyjną pomocy

społecznej – Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie. Powyższe nastąpiło zgodnie z uchwałą Rady Powiatu w Olsztynie z dnia 30 sierpnia 2019 r. (uchwała Nr VI/95/2019). W wyniku połączenia w/w Placówki uległy likwidacji jako odrębne jednostki budżetowe i zostały włączone w strukturę organizacyjną Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie. Z dniem 01.01.2020 r., tutejsze Centrum przejęło do wykonywania zadania w/w placówek opiekuńczo-wychowawczych. Osobą kierującą jednostką budżetową powstałą w wyniku połączenia jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie. System instytucjonalnej pieczy zastępczej wymagał zracjonalizowania w celu podniesienia jego efektywności w wykorzystaniu zatrudnionej kadry. Nadano nowy Regulamin Organizacyjny PCPR, określający zasady organizacji oraz strukturę i zakres działania komórek wewnętrznych, samodzielnych stanowisk pracy i zespołów.

Na terenie powiatu olsztyńskiego w roku 2021 funkcjonowały 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze: o łącznej liczbie 56 miejsc :

Dom dla Dzieci im. Michała Lengowskiego w Gryźlinach - placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego - 14 miejsc.

Dom dla Dzieci „Keja” w Biskupcu - placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego- 14 miejsc.

Dom dla Dzieci „Pod Skrzydłami” w Olsztynku - placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego – 14 miejsc

Dom dla Dzieci „Zgoda” w Olsztynku - placówka opiekuńczo-wychowawcza typu interwencyjnego - 14 miejsc.

Należy przeanalizowanie możliwości organizacyjnych i finansowych zmiany miejsca pobytu wychowanków Domów dla Dzieci im. M. Lengowskiego w Gryźlinach na inne alternatywne miejsca (zakup mieszkań lub budynku, budowa nowego obiektu etc.).

Na terenie Powiatu Olsztyńskiego w roku 2021 nie funkcjonowały placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego.

W roku 2022 nie planuje się powołania placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego. Przed Powiatem Olsztyńskim kolejna ostatnia prosta w tematyce ograniczenia opieki instytucjonalnej oraz większe, niż dotychczas zaangażowanie gmin w rozwój różnych form wsparcia w środowisku lokalnym (m.in. rodziny zaprzyjaźnione, pomocowe, świetlice terapeutyczne, mieszkania etc.).

Nadal należy zwiększać i doskonalić system zawodowego rodzicielstwa zastępczego, a nawet w związku z nową perspektywą finansową UE, zdecydowanie doposażyć w każdym aspekcie tę formę pomocy dzieciom.

Według stanu na dzień 31.12.2021 r. na terenie Powiatu Olsztyńskiego funkcjonowały trzy warsztaty terapii zajęciowej a mianowicie:

-Warsztat Terapii Zajęciowej w Biskupcu prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Biskupcu dla 55 osób niepełnosprawnych. Funkcjonuje od 1 lipca 2000 r.

-Warsztat Terapii Zajęciowej w Dobrym Mieście prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Dobrym Mieście dla 50 osób niepełnosprawnych. Funkcjonuje od 1 grudnia 2004 r.

-Warsztat Terapii Zajęciowej w Olsztynku prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin w Olsztynku dla 30 osób niepełnosprawnych. Funkcjonuje od 30.12.2006 r.

W roku 2021 wykorzystano środki PFRON w kwocie 2 928 960,00 zł

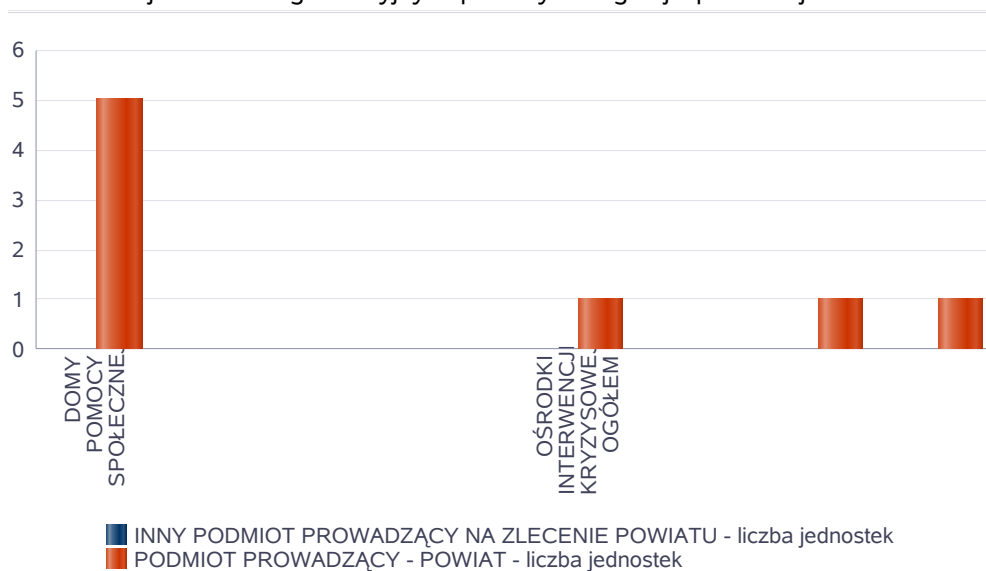
W roku 2021 z budżetu Powiatu Olsztyńskiego zapłacono kwotę: 325 440,00 zł

Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące:liczby placówek w podziale na typ i instytucje prowadzącą, liczby miejsc i liczby osób korzystających z placówek, wskaźnik nasycenia usługami w postaci domów pomocy społecznej, środowiskowych domów samopomocy, mieszkań chronionych.

Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym w podziale na instytucję prowadzącą

Jednostka	INNY PODMIOT PROWADZĄCY NA ZLECENIE POWIATU - liczba jednostek	PODMIOT PROWADZĄCY - POWIAT - liczba jednostek
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	5
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM	0	0
NOCLEGOWNIE	0	0
OGRZEWALNIE	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM	0	1
OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA OGÓŁEM	0	1
POWIATOWE CENTRA POMOCY RODZINIE		1

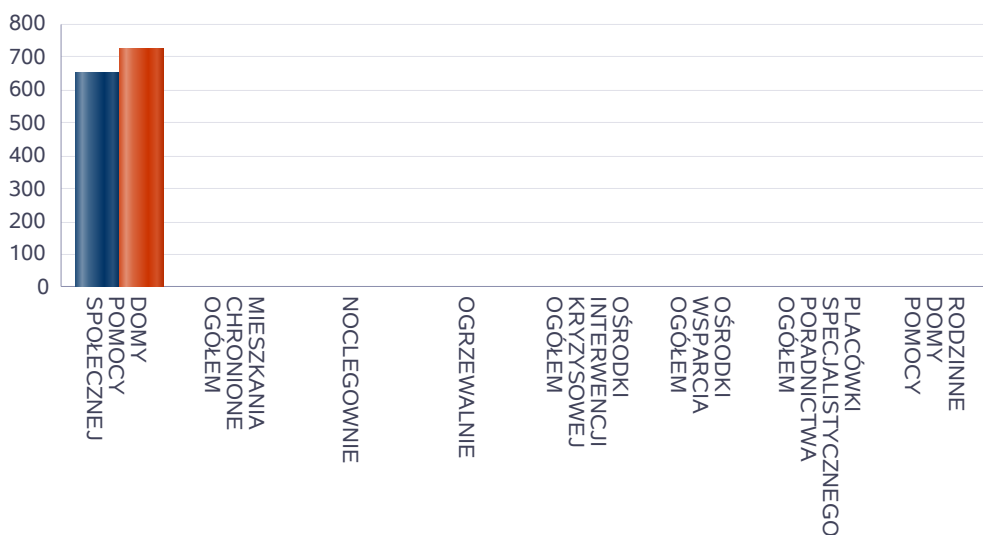
Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej

Liczba miejsc w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym

Rodzaj placówki	liczba miejsc	liczba osób korzystających
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	649	722
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM	0	0
NOCLEGOWNIE	0	0
OGRZEWALNIE	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM		3
OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA OGÓŁEM		0
RODZINNE DOMY POMOCY	0	0

Liczba miejsc w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym

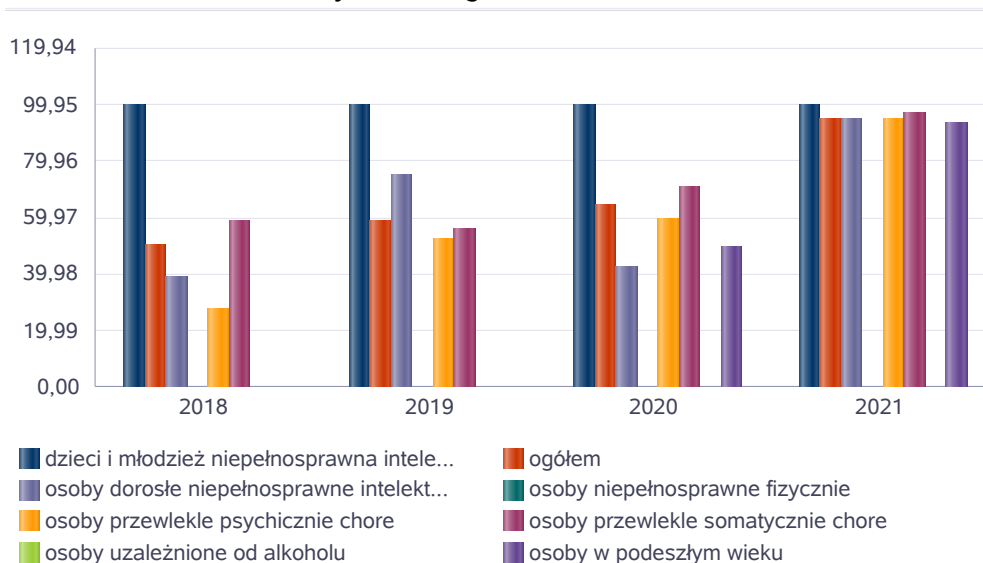

Nasylenie usługami w DPS

Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób umieszczonych w DPS pomnożony przez 100 do sumy liczby osób umieszczonych w DPS i liczby oczekujących

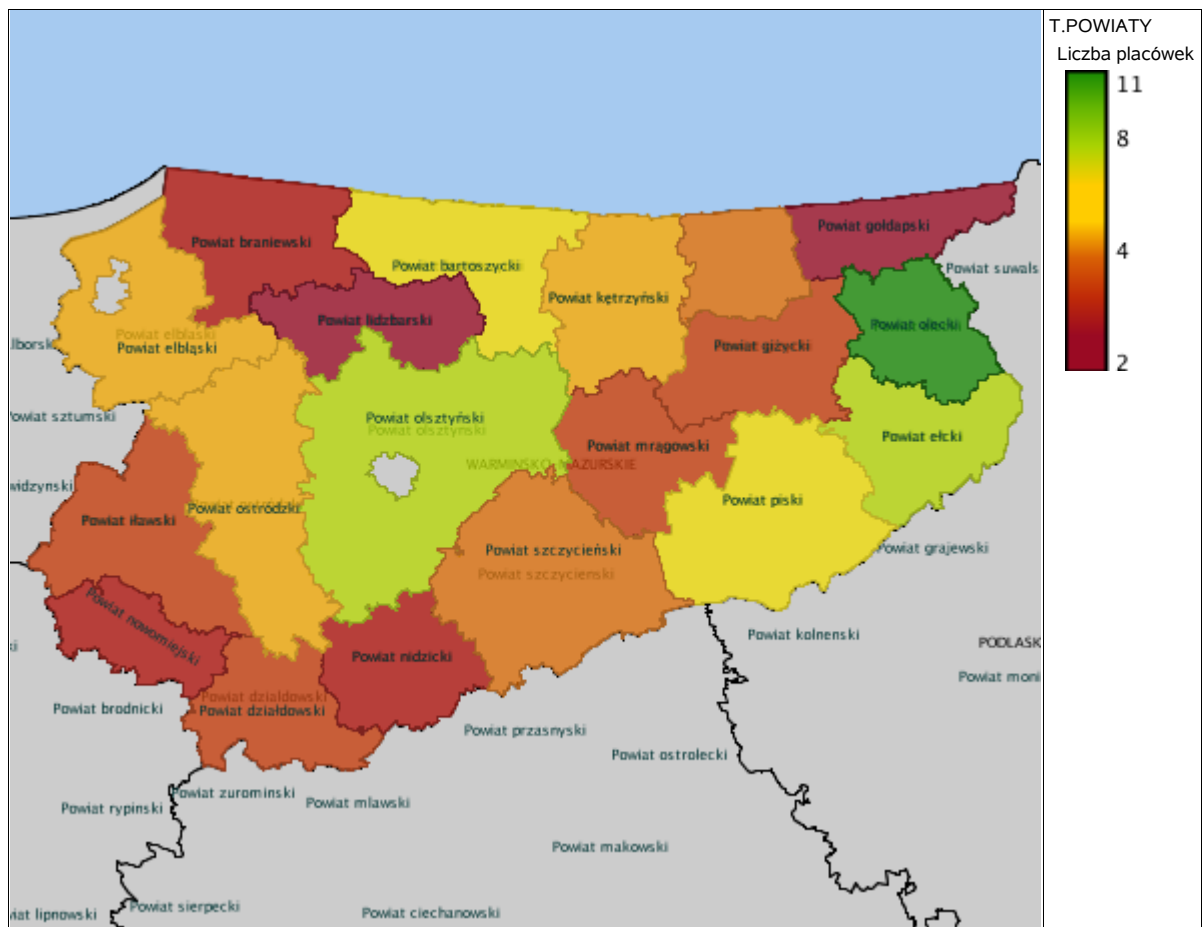
Grupa osób	Wskaźnik nasycenia usługami w DPS-ach wyrażony w %			
	2018	2019	2020	2021
ogółem	50,39	59,02	64,15	94,73
osoby w podeszłym wieku			50,00	93,28
osoby przewlekle somatycznie chore	59,04	56,25	70,49	96,77
osoby przewlekle psychicznie chore	28,00	52,38	59,26	94,63
osoby dorosłe niepełnosprawne intelektualnie	38,89	75,00	42,86	94,78
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	100,00	100,00	100,00	100,00
osoby niepełnosprawne fizycznie				
osoby uzależnione od alkoholu				

Nasylenie usługami w DPS-ach

Rozmieszczenie jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu ponadgminnym

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZK. CHRO - NIONE OG.	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚR. INTER - WENCJI KRYZYS. OG.	OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	PLAC. SPEC. PORAD.	POWIAT. CENTRA POM. RODZ.
Powiat bartoszycki	7	4	2	0	0	0	0	0	1
Powiat braniewski	3	1	0	0	0	0	1	0	1
Powiat działdowski	4	1	0	0	0	1	1	0	1
Powiat elbląski	6	3	1	0	0	0	1	0	1
Powiat etcki	8	2	1	0	0	1	3	0	1
Powiat giżycki	4	1	0	0	0	0	2	0	1
Powiat gołdapski	2	0	0	0	0	1	0	0	1
Powiat iławski	4	2	0	0	0	0	1	0	1
Powiat kętrzyński	6	1	1	0	0	1	1	1	1
Powiat lidzbarski	2	0	0	0	0	0	1	0	1
Powiat mrągowski	4	2	0	0	0	1	0	0	1
Powiat nidzicki	3	1	0	0	0	0	1	0	1
Powiat nowomiejski	3	1	0	0	0	0	1	0	1
Powiat olecki	11	1	7	0	0	1	1	0	1
Powiat olsztyński	8	5	0	0	0	1	0	1	1
Powiat ostródzki	6	2	0	0	0	0	3	0	1
Powiat piski	7	1	1	0	0	1	2	1	1
Powiat szczycieński	5	1	1	0	0	1	1	0	1
Powiat węgorzewski	5	1	0	0	0	1	1	1	1

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	0	0	23
Liczba osób korzystających	2	0	0	23
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	10
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	0	0	566 895
W TYM (z wierszy 1-6, dotyczy wierszy 7-27):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	0	0	23
Liczba osób korzystających	8	0	0	23
Liczba osób umieszczonych	9	0	0	23
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	10
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	0	0	566 895
DZIEENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	0	0	0
Liczba osób korzystających	19	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH I SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	0	0	0
Liczba osób korzystających	24	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	0	0	0
OGRZEWAŁNIE				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0
NOCLEGOWNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	32	0	0	0
Liczba osób korzystających	33	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	34	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	35	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	36	0	0	0

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY i WSPARCIA (c.d.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	649	649	649
Liczba osób korzystających	2	714	722	722
Liczba osób umieszczonych	3	66	105	105
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	38	36	36
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	385	391	391
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	31 279 009	32 816 342	35 231 672
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓLEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	0	0	0
Liczba osób korzystających	9	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	10	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓLEM (powiatowe)				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	3	3	3
Liczba osób korzystających	15	3	4	3
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA (powiatowe)				
Liczba osób korzystających	16	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	0	0	0
Liczba osób korzystających	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUNCZO-WYCHOWAWCZE OGÓLEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	72	56	56
Liczba osób korzystających	24	57	90	90
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	38	34	38
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	4 258 373	4 082 040	3 873 267
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	0	0	0
Liczba osób korzystających	28	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	0	0	0
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	X	X	X
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	135	135	135
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34	53	54	54
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	35	3 074 400	3 254 400	3 614 400
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	38	38	38

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
Spółdzielnie socjalne dla których JST jest założycielem lub członkiem	Liczba spółdzielni socjalnych	1	0	0	0
	Liczba osób zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych (ogółem wg stanu na 31 grudnia danego roku)	2	0	0	0
	W tym, z wiersza powyżej, liczba osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych, zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
Liczba organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie JST	4		0	0	0

6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

W roku oceny kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie liczyła 75 osób, w tym: kadra kierownicza 6 osób, starsi pracownicy socjalni 4 osoby, pozostali pracownicy 65 osób. Spośród zatrudnionych w PCPR w Olsztynie pracowników 69 posiada wykształcenie wyższe, 2 wykształcenie średnie techniczne, 2 wykształcenie średnie zawodowe, 1 wykształcenie średnie oraz 1 wykształcenie zawodowe.

Specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego nie posiada żaden z pracowników socjalnych. Wśród pracowników 6 osób posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione

Zatrudnieni	Liczba osób			
	2018	2019	2020	2021
Ogółem we wszystkich rodzajach placówek	438	429	461	466
Kierownicy, dyrektorzy, zastępcy	3	3	9	9

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej w roku oceny kształtowało się na następującym poziomie: liczba wolontariuszy wyniosła 5 osób, w ramach zatrudnienia subsydiowanego (roboty publiczne, prace interwencyjne i inne) nie pracowała żadna osoba, staż odbyło 5 osób. Poniżej prezentujemy w formie graficznej szczegółowe dane dotyczące wskaźnika zatrudnienia subsydiowanego w jednostce.

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

W powiecie olsztyńskim środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2021 roku 51.273.930 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 661.391 zł. (co stanowi 1%). W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 35.957.159 zł. co stanowi 70 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 12.731.669 zł. co stanowi 25 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. Najwięcej środków wydano na następujące pozycje budżetowe: r. 85202 – 32.816.342 zł, r. 5508 – 8.327.302 zł., r. 85510 – 4.404.367 zł.

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTKACH SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

- 852 - POMOC SPOŁECZNA
- 855 - RODZINA
- 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ
- 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA
- 851 - OCHRONA ZDROWIA

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W OPS / PCPR

- 855 - RODZINA
- 852 - POMOC SPOŁECZNA
- 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ
- 851 - OCHRONA ZDROWIA
- 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA

ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO ZADANIA WŁASNE I ZADANIA ZLECONE - w złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	50 612 539	51 273 930	53 177 825
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	17 317 493	16 740 146	17 064 047
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	0	0	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	12 000	12 000	12 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	12 000	12 000	12 000
852 - POMOC SPOŁECZNA				
85202 - Domy pomocy społecznej	7	31 279 009	32 816 342	35 231 672
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	0	0	0
85203 - Ośrodki Wsparcia	9	0	880 048	1 092 110
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	0	880 048	1 092 110
85205 - Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	11	93 060	81 900	100 800
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	93 060	81 900	100 800
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	13	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
85214 - Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	0	0	0
w tym: w budżecie OPS	16	0	0	0
85215 - Dodatki mieszkaniowe	17	0	0	0
w tym: w budżecie OPS	18	0	0	0
85216 - Zasiłki stałe	19	0	0	0
w tym: w budżecie OPS	20	0	0	0
85218 - Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	21	1 445 291	1 721 639	2 069 508
w tym: w budżecie PCPR	22	1 433 571	1 697 821	1 919 852
85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej	23	X	X	X
w tym: w budżecie OPS	24	X	X	X
85220 - Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	64 750	66 210	71 827
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	64 750	66 210	71 827
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	0	0	0
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	0	0	0
w tym: w budżecie OPS	30	0	0	0
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	0	0	0
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
85295 - Pozostała działalność	39	20 000	391 020	414 486
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	20 000	20 000	20 000
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	355 259	384 903	427 584
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	355 259	384 903	427 584
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	645 392	647 850	688 400
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	645 392	647 850	688 400
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	154 996	183 228	200 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	154 996	183 228	200 000
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	3 305 256	1 295 015	109 240
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	1 370 824	51 480	9 240
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	48 000	62 106	60 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 - RODZINA				
85501 - Świadczenie wychowawcze	53	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	0	0	0
85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	0	0	0
85504 - Wspieranie rodziny	57	783 170	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	783 170	0	0
85516 - Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85516 - Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85516 - Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 - Rodziny zastępcze	65	7 861 486	8 327 302	8 268 959
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	7 861 486	8 327 302	8 240 788
85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	4 544 870	4 404 367	4 431 239
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	4 522 985	4 387 404	4 281 446
85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	69	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	70	0	0	0
85514 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urlopie wychowawczym, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	72	0	0	0
85578 Usuwanie skutków kłesk żywiołowych	73	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	74	0	0	0

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

W 2021 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie nie realizował projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, natomiast uczestniczyło w pracach nad przygotowaniem danych na potrzeby Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Marszałkowskiego niezbędnych do opracowania i wdrożenia w przyszłości projektu strategicznego w zakresie pieczy zastępczej.

Tutejsze Centrum wzięło udział w konkursie pn.: „Dzień Rodzicielstwa Zastępczego - kampania społeczna 2021” zorganizowanym przez Fundację Ernst & Young z Warszawy.

W wyniku konkursu tutejsze Centrum zostało jego laureatem i otrzymało grant w wysokości 8 000,00 zł na działania w/w kampanii społecznej. Działania były realizowane w 2021 roku: reportaż filmowy, reportaż fotograficzny, reklama w autobusach podmiejskich. W roku 2022 kontynuowane są działania w/w kampanii m.in. spotkania ze społecznością lokalną, inicjatywa pn.: Rodzicielstwo zastępcze w praktyce oraz wystawa fotograficzna przygotowana na podstawie powstałego reportażu fotograficznego, której bohaterami są opiekunowie zastępczy oraz ich wychowankowie.

W roku 2021 tutejsze Centrum wzięło udział w konkursie pn. „Zrozumieć Dziecko - edycja lokalna” zorganizowanym przez Fundację Ernst & Young z Warszawy.

W wyniku konkursu tutejsze Centrum zostało jego laureatem i otrzymało dofinansowanie do szkolenia dla pracowników Centrum w zakresie „Treningu umiejętności interwencji w kryzysie (środowiskowym, sytuacyjnym czy egzystencjalnym) jakie mogą doświadczać rodziny zastępcze”. W/w szkolenie nie odbyło się w roku 2021 z uwagi na pandemię. Planowany termin realizacji w/w szkolenia to drugi kwartał 2022 r. W w/w szkoleniu będą brać udział również koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej z PCPR Nidzica, w ramach partnerstwa pomiędzy powiatami, co było również wyznacznikiem w w/w konkursie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie przygotowało wniosek na konkurs pn.: „Innowacyjny Samorząd”, którego organizatorem był Serwis Samorządowy Polskiej Agencji Prasowej S.A z siedzibą w Warszawie. Otrzymano wyróżnienie w kategorii powiaty za „Profesję z misją w Powiecie Olsztyńskim, deinstytucjonalizację, start młodzieży z pieczy w dorosłość oraz kampanię rodzinnej pieczy zastępczej”.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie w roku 2021 otrzymało nagrodę zespołową Ministra Rodziny i Polityki Społecznej Pani Marleny Małąg za wybitne, nowatorskie rozwiązania w zakresie pomocy społecznej w roku 2021.

PCPR w Olsztynie nie realizowało w 2021 r. programów osłonowych. W roku 2022 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie złożyło do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego do weryfikacji i zatwierdzenia program osłonowy pn.: „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” pt. „Dobry kierunek – (s)przeciw przemocy”.

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

W powiecie olsztyńskim w 2021 roku zlecono realizację usług dwóm organizacjom pozarządowym w trybie działalności pożytku publicznego: jedną umowę na kwotę 20 000,00 zł. (zbiórka żywności na potrzeby domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zastępczych, usamodzielnionych wychowanków oraz innych jednostek na terenie Powiatu Olsztyńskiego), drugą na kwotę 1 444 034,00 zł. (utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Biskupcu – wykonano na kwotę 875 048,00 zł.). Powiat nie zlecał w 2021 r. zadań organizacjom pozarządowym w trybie zamówień publicznych, usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, prowadzenia placówki pomocy społecznej.

W prognozie na 2022 ujęto realizację dwóch umów dwóm organizacjom pozarządowym w trybie działalności pożytku publicznego.: jedną na kwotę 20 000,00 zł. (zbiórka żywności na potrzeby domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, rodzin zastępczych, usamodzielnionych wychowanków oraz innych jednostek na terenie Powiatu Olsztyńskiego), drugą na kwotę 952 250,00 zł. (utworzenie i prowadzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Biskupcu).

10. Wnioski końcowe

Na podstawie przedstawionych w niniejszym dokumencie danych opracowano poniżej przedstawione wnioski dotyczące zabezpieczenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej Powiatu Olsztyńskiego:

- Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej:

Można ją rozumieć jako wykorzystanie systemu wspierania rodziny, a także dobrą oraz ścisłą współpracę pomiędzy samorządami powiatowymi i gminnymi strukturami systemu. Deinstytucjonalizacja nie jest bowiem kolejną koncepcją reformowania systemu opieki instytucjonalnej, lecz wizją tego, w jaki sposób rzeczywiście można wspierać dzieci i dorosłe osoby zależne po to, aby pozostawić im jak największą niezależności i autonomii oraz nie odrywać ich od środowiska. Całość powinna wykorzystywać wszystkie formy wsparcia formalnego i nieformalnego w środowisku lokalnym po to, aby oferta w jak największym stopniu umożliwiała samodzielność i realizację właściwie rozumianej zasady pomocniczości. Wzmocnienie rodziny, rozwój zróżnicowanej oferty wsparcia dla rodzin ma na celu minimalizację napływu dzieci do pieczy zastępczej, jako że odseparowanie dziecka od rodziny powinno być ostatecznym krokiem. Zawsze jednak mogą występować sytuacje,

w których powierzenie dziecka do pieczy zastępczej będzie zgodne z jego dobrem, okaże się działaniem chroniącym jego zdrowie i życie. W sytuacji gdy dziecko narażone jest na zaniedbania lub wykorzystywanie i zapada postanowienie o odseparowaniu go od rodziców, decyzja o wyborze najlepszej formy pieczy zastępczej powinna odpowiadać na jego potrzeby i zapewniać opiekę przede wszystkim

w rodzinnej pieczy zastępczej. Bowiem mówiąc o deinstytucjonalizacji systemu w odniesieniu przede wszystkim do dzieci, kładzie się nacisk na zastąpienie opieki instytucjonalnej formą rodzinną, jako pierwszego wyboru.

Największą zaletą deinstytucjonalizacji wydaje się takie kształtowanie opieki, w wyniku którego osoby, które muszą skorzystać z pomocy „zewnętrznej”, nie tylko nie tracą samodzielności, ale najczęściej stają się bardziej samowystarczalne, a w przypadku dzieci mogą być dobrze funkcjonującymi dorosłymi. Choć sednem tej koncepcji jest oferowanie zindywidualizowanej pomocy, to równocześnie stanowi ona sposób na lepsze wykorzystanie środków finansowych, ponieważ opieka rodzinna jest tańsza, a ponadto osoby i dzieci wychowywane poza systemem instytucjonalnym zwykle są bardziej samodzielne i rzadziej korzystają z systemu pomocy społecznej (zobacz także – 7. Podsumowanie). Uzyskanie akceptacji społecznej dla tego procesu winno odwoływać się jednak do szerszego kontekstu niż tylko same argumenty finansowe. Przedstawiając konieczność zmian należy wskazywać na leżące u ich podstaw założenia filozoficzne, odwołujące się do koncepcji praw człowieka i wynikających z niej praw do opieki wysokiej jakości.

Celem działania na rzecz podniesienia świadomości społecznej nt. deinstytucjonalizacji zrozumienia, na jakich wartościach się ona opiera, jest możliwe szerokie poparcie społeczne dla tego procesu, w tym przedstawiciele instytucji odpowiedzialnych za system opieki. Natomiast bez włączenia społeczności lokalnych w działania na rzecz zmiany, jego efektem zamiast deinstytucjonalizacji może okazać się ponowna instytucjonalizacja. Zamiast dużych instytucji pojawią się małe, natomiast nastawienie społeczne do mieszkających w nich osób nie zmieni się, skutkiem tego ich mieszkańcy będą co prawda żyć w społeczeństwie, ale pozostawać w izolacji ze względu na negatywną postawę wobec nich. Jako przykład może posłużyć sprowadzenie deinstytucjonalizacji do likwidacji instytucji, a w ich miejsce tworzenie domów dla małych grup. Jeśli temu procesowi nie towarzyszy zmiana kultury organizacji życia mieszkańców w nowych formach, nie można mówić o deinstytucjonalizacji.

Konieczne więc wydaje się, aby przekonanie co do słuszności deinstytucjonalizacji ogarnęło już istniejące placówki. Dzięki temu mogłaby oddolnie dokonywać się zmiana w kierunku stworzenia bardziej kameralnych i otwartych na środowisko lokalne miejsc dla młodzieży.

Deinstytucjonalizacja to proces przejścia od stałej opieki w instytucjach do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności. Wymaga on długoterminowej strategii, za którą powinny iść odpowiednie środki na rozwój alternatywnych (względem instytucji) form wsparcia.

Deinstytucjonalizacja obejmuje:

- profilaktykę, która pozwoli dzieciom pozostać we właściwie funkcjonujących rodzinach;
- rozwój różnych form wsparcia w środowisku lokalnym;
- ograniczanie opieki instytucjonalnej (zakładowej);
- rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.

Za deinstytucjonalizacją pieczy zastępczej przemawia wiele argumentów. Trudno nie wymienić ogólnych przesłanek przeciw zakładom stacjonarnym: ograniczony kontakt z ludźmi spoza instytucji, nieuwzględnianie osobistych preferencji podopiecznych, brak wpływu na decyzje w zakresie funkcjonowania, często zbyt duża liczba osób żyjąca w tym samym miejscu, większe ryzyko przemocy i nadużyć. Teoretycznie dobrze funkcjonująca instytucja mogłaby ograniczyć do minimum wszystkie wymienione ryzyka, choć w praktyce nie jest to proste. Istnieje jednak szereg argumentów, specyficznych dla pieczy zastępczej, przemawiających za wspieraniem rodzinnej pieczy zastępczej kosztem instytucjonalnej.

Po pierwsze, opieka rodziców zastępczych daje większe szanse niż opieka wychowawcy na pojawienie się więzi między opiekunem a dzieckiem. To między innymi indywidualna troska stanowi dla dziecka źródło poczucia własnej wartości. Owocuje to większą motywacją do podejmowania wyzwań, związanych m.in. z nauką czy kontaktami społecznymi. Po drugie, rodzice zastępczy dostarczają wzorców prawidłowo funkcjonujących w relacjach rodzicielskich i małżeńskich, które stanowią podstawę budowania złożonych związków

z innymi ludźmi. Po trzecie, istnieją dowody naukowe na to, że opieka instytucjonalna we wczesnym okresie życia dziecka wywiera negatywny wpływ na wszystkie obszary rozwoju, w tym powoduje trudności intelektualne, behawioralne i społeczne

w późniejszych latach. Po czwarte, rodzinne formy pieczy zastępczej zapewniają dłuższe wsparcie dla usamodzielnionych – nawet gdy młódzież formalnie opuszcza rodzinę zastępczą, faktycznie może liczyć na jej pomoc.

Pojęcie deinstytucjonalizacji jest w Polsce stosunkowo nowe i nie jest jeszcze zakorzenione w języku ani w środowisku praktyków pomocy społecznej. Nie można jednak mówić o braku tradycji i działań w tym obszarze w Powiecie Olsztyńskim, prowadzonych przez jednostki organizacyjne, w tym PCPR Olsztyn, domy dla dzieci czy też powstający od 2003 roku w Powiecie Olsztyńskim zawodowy system pieczy zastępczej. Te osiągnięcia są skutkiem systematycznych wieloletnich działań władz samorządowych w tym Rady Powiatu, Zarządu Powiatu, starostów olsztyńskich oraz pracowników instytucji działających w tym obszarze. Bez tej codziennej pracy nie byłoby spektakularnych sukcesów ani nawet powolnych zmian, które zachodzą w naszym samorządzie powiatowym w obszarze pieczy zastępczej i jej deinstytucjonalizacji.

Na terenie powiatu olsztyńskiego w roku 2021 funkcjonowały 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze: o łącznej liczbie 56 miejsc:

Dom dla Dzieci im. Michała Lengowskiego w Gryźlinach - placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego - 14 miejsc.

Dom dla Dzieci „Keja” w Biskupcu - placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego - 14 miejsc.

Dom dla Dzieci „Pod Skrzydłami” w Olsztyнку - placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego – 14 miejsc

Dom dla Dzieci „Zgoda” w Olsztyнку - placówka opiekuńczo-wychowawcza typu interwencyjnego - 14 miejsc.

Na terenie Powiatu Olsztyńskiego w 2021 roku w 201 rodzinach zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka umieszczonych było 358 wychowanków.

Przed Powiatem Olsztyńskim kolejna ostatnia prosta w tematyce ograniczenia opieki instytucjonalnej oraz większe, mam taką nadzieję niż dotychczas zaangażowanie gmin w rozwój różnych form wsparcia w środowisku lokalnym (m.in. rodziny zaprzyjaźnione, pomocowe, świetlice terapeutyczne, mieszkania etc.).

Nadal należy zwiększać i doskonalić system zawodowego rodzicielstwa zastępczego, a nawet w związku z nową perspektywą finansową UE, zdecydowanie doposażyć w każdym aspekcie tę formę pomocy dzieciom.

Przeanalizowanie możliwości organizacyjnych i finansowych zmiany miejsca pobytu wychowanków Domów dla Dzieci im. M. Lengowskiego w Gryźlinach na inne alternatywne miejsca (zakup mieszkań lub budynku, budowa nowego obiektu etc.).

- utrzymująca liczba dzieci umieszczonych w rodzin zastępczych wskazuje na ciągłą potrzebę rozwoju profesjonalnego rodzicielstwa zastępczego. W związku z powyższym istnieje potrzeba dalszych działań kampanii promującej ideę rodzicielstwa zastępczego pn. „Rodzina zastępcza - profesja z misją” w środowisku lokalnym 12 gmin powiatu olsztyńskiego. Głównym przekazem kampanii społecznej promującej ideę rodzicielstwa zastępczego pn. : „Rodzina zastępcza - profesja z misją” jest uświadomienie osobom ze środowiska lokalnego władzom samorządowym oraz innym zainteresowanym osobom a także potencjalnym kandydatom, że rodzicielstwo zastępcze nie jest tylko misją ale również może być profesją i sposobem na życie. Ponadto niezwykle ważnym elementem jest przedstawienie pozytywnego wizerunku rodzicielstwa zastępczego a także nieustająca edukacja środowiska lokalnego na temat specyfiki rodzicielstwa zastępczego oraz uświadomienie w/w zakresu potrzeb i problemów z jakimi się borykają rodzice zastępczy oraz w jakich obszarach potrzebują aktualnie wsparcia;
- w roku 2021 ukończono dwie grupy szkoleniowe programu PRIDE: Rodzinna piecza zastępcza kandydatów na rodziców zastępczych. W roku 2022 planowane jest rozpoczęcie następnej edycji w/w szkolenia;
- funkcjonujące na terenie Powiatu Olsztyńskiego mieszkania chronione zostały przekształcone w Mieszkania Usamodzielnień. Zasady funkcjonowania w/w mieszkań zostały ustalone w regulaminie Korzystania z Mieszkań Usamodzielnień; Na koniec 2021 r. w zasobie Centrum posiadaliśmy 12 mieszkań usamodzielnień, a w okresie oceny skorzystało z nich 13 osób. Należy wspierać w takim zakresie młodzież opuszczającą pieczę zastępczą, kierować do nich instrumenty wspierające- np. grupy wsparcia czy systematyczną pomoc specjalistów z Centrum przez okres ich wchodzenia w dorosłość oraz na początku tej drogi. W roku 2022 r. planujemy, że w mieszkaniach usamodzielnień będzie zamieszkiwało również 13 osób;
- zakończenie inwestycji - Budowa Środowiskowego Domu Samopomocy w Biskupcu, podpisanie stosownych umów na realizację zadania;
- kadra Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie zatrudniona jest zgodnie z obowiązującymi standardami;
- w zakresie domów pomocy społecznej należy utrzymać dotychczasową liczbę miejsc oraz standard obowiązujących usług;
- w roku 2021, przy udziale środków PFRON podejmowane będą dalsze działania wynikające z realizacji: pilotażowego programu „ Aktywny Samorząd”, którego głównym celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji, w następujących formach wsparcia: moduł I –Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową (w tym likwidacja bariery transportowej, barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym, barier w poruszaniu się, pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej) oraz moduł II – Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym; programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” – Moduł III, którego celem jest dofinansowanie kosztów związanych z zapewnieniem opieki w warunkach domowych osobom niepełnosprawnym, które na skutek wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi utraciły możliwość korzystania z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej;
- ponadto, utrzymująca się liczba małoletnich dzieci umieszczanych w systemie pieczy zastępczej, wskazuje na potrzebę podjęcia przez Powiat Olsztyński działań w kierunku pozyskania dodatkowych środków zewnętrznych na opracowanie projektów, których działania merytoryczne koncentrować się będą na dokonaniu skutecznej reintegracji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzinami biologicznymi a także wsparciu istniejących już rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;

- jednocześnie, w ramach jednostek specjalistycznego poradnictwa, istnieje potrzeba, przy zaangażowaniu środków zewnętrznych, utworzenia w najbliższych latach Powiatowej Poradni Rodzinnej, której jednym z podstawowych zadań będzie reintegracja dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzinami biologicznymi a także ścisła współpraca z gminami Powiatu w zakresie wielokierunkowej pracy z rodzinami zagrożonymi odebraniem małoletnich dzieci do pieczy zastępczej. Ponadto będzie prowadzona w dalszym ciągu kampania społeczna promująca ideę rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskania kandydatów na opiekunów zastępczych a także promująca pozytywny wizerunek rodzicielstwa zastępczego. Ponadto specjaliści zatrudnieni w w/w poradni będą udzielać oraz organizować wsparcie rodzicom zastępczym oraz ich wychowankom a także rodzicom biologicznym;
- skala zobrazowanych problemów społecznych ukazuje potrzebę znaczących nakładów i środków na realizację nałożonych ustawowo zadań (tabela 7 Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego). Działania prowadzone w roku 2021 oraz prognoza lat następnych wskazuje na kontynuację realizowanych przez Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie zadań i prowadzonych działań wynikających z wejścia w życie nowych uregulowań prawnych.

Osoby biorące udział przy opracowaniu formularza OZPS za 2021 r. :

Arkadiusz Paturej
 Jolanta Guszczanowska
 Aneta Markowska
 Jagiełło Anna
 Stasiulewicz Magdalena
 Magdalena Milczarek
 Dominika Zacharska
 Regina Solecka
 Marta Lisowska
 Magdalena Majecka
 Agnieszka Dziewiur
 Aleksandra Stepnowska